

Sygn. akt IV Co 237/20

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Monika Włodarczyk

na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 stycznia 2021 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku K. W.

uczestnik (...) S.A. z siedzibą w W.

o zwolnienie od kosztów sądowych

postanawia:

oddalić wniosek w całości.

SSO Monika Włodarczyk

Sygn. akt IV Co 237/20

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika w dniu 22 grudnia 2020 r. (data prezentaty) złożyła wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od pozwu w sprawie, którą zamierza wszcząć przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.. Do wniosku zostało dołączone oświadczenie o stanie rodzinnym (oświadczenie k.5 - k.6) oraz zaświadczenie z Urzędu Skarbowego w T. z dnia 30 listopada 2020 r. o nieuzyskiwaniu przez K. W. dochodów za rok 2019 r. (zaświadczenie - k.7).

Sąd zważył, co następuje.

Wniosek podlega oddalaniu.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (u.k.s.c.), zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek.

W tym miejscu należy podkreślić, że Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym zwolnienie od kosztów sądowych powinno być stosowane jedynie w sytuacjach wyjątkowych. Przewidziana w art. 102 u.k.s.c. instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi bowiem pomoc państwa dla osób, które ze względu na trudną sytuację materialną nie mogą ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego siebie i rodziny. Pomoc ta dotyczy tylko osób, które z przyczyn obiektywnych, od nich niezależnych, nie mają środków na poniesienie tych kosztów i nie były w stanie ich zgromadzić decydując się na wniesienie i prowadzenie sprawy przed sądem. Strona przygotowująca się do procesu sądowego powinna być świadoma konieczności poniesienia wydatków z tym związanych, także w postaci kosztów sądowych i powinna się do tego przygotować przez poczynienie oszczędności. Jeżeli strona zdolna do pracy nie wykorzystuje lub ogranicza swoje możliwości zarobkowe w sposób nieuzasadniony albo fikcyjnie pozbywa się majątku, nie spełnia warunków uzasadniających zwolnienie od kosztów sądowych (por. postanowienie SN z dn. 26.11.2016, sygn. akt II CZ 126/16).

W oświadczeniu o stanie majątku, wnioskodawczynie wskazała, że ma dwóch synów będących pod jej opieką, jednocześnie nie wskazała w jakim wieku są synowie. K. W. nie wskazała żadnej nieruchomości przeznaczonej do stałego zamieszkania ani nieruchomości będącej jej własnością. Wnioskodawczynie podniosła, że posiada kwotę 90 zł oszczędności oraz, że utrzymuje siebie i dzieci z zasiłku rodzinnego w wysokości 200 zł oraz programu rządowego „500+” na każdego z synów. Łącznie otrzymuje miesięcznie kwotę 1.200 zł tytułem źródeł utrzymania. Ponadto, wnioskodawczynie wskazała, że comiesięczne stałe wydatki kształtują się na poziomie kwoty 2.200 zł (opłaty – 150 zł, wyżywianie rodziny – 700 zł, artykuły higieniczne i odzieżowe – k. 350 zł, kredyt i pożyczki – 1000 zł). Dodatkowo, w 2019 roku, K. W. nie osiągnęła żadnego dochodu z tytułu wykonywanej pracy.

Badając sytuację materialną wnioskodawczynie Sąd uznał, że niezasadnym byłoby zastosowanie wobec niej uprawnienia przysługującego z art. 102 u.k.s.c z uwagi na niewiarygodność złożonego oświadczenia. Należy podkreślić, że złożenie przez stronę oświadczenia majątkowego nierzetelnego stanowić może samoistną podstawę do oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, gdyż w tym wypadku nie jest znana sądowi pełna i dokładna sytuacja majątkowa tej strony.

Po pierwsze, wnioskodawczynie wykazuje, że nie posiada nieruchomości a w dalszej części wniosku podnosi, że jest zobowiązana do spłat rat kredytu i pożyczek, nie wymienia dokładanie na jaki cel przeznaczone zostały ww. wymienione zobowiązania, dlatego słuszne jest stwierdzenie, że część tych kredytów może być związana z zakupem nieruchomości. Dodatkowo w stałych wydatkach nie zostały uwzględnione koszty czynszu lub wynajmu mieszkania, a bezsporne jest, że takie koszty wnioskodawczynie z pewnością ponosi. Wobec powyższego, zachodzi podstawa do obawy, że K. W. celowo ukryła przed Sądem posiadane nieruchomości i uzyskiwane z niej korzyści.

Zdaniem Sądu, wątpliwości budzi również informacja, że obecnie nie posiada ona wolnych środków finansowych z uwagi na szkodę wynikłą przez pozwanego, a przy tym w treści wniosku nie wskazuje przedmiotu sprawy, którą zamierza wytoczyć. Mając jednocześnie na uwadze, że powództwo ma zostać wytoczone przeciwko (...) S.A., która zajmuje się działalnością maklerską, należy przyjąć, że wnioskodawczynie dysponowała pewnymi środkami pobieżnymi, które prawdopodobnie zainwestowała. Powyższe świadczyć może o tym, że otrzymuje ona jednak dochód, którego nie chce ujawnić przed Sądem. Ponadto, do wniosku nie został przedłożony dokument świadczący o byciu bezrobotną. Na uwagę Sądu zwróciła również uwagę wysokość ponoszonych stałych wydatków, która jest wyższa o ok. 1.000 zł niż deklarowane źródła utrzymania. W sytuacji, w której wnioskodawczynie utrzymywałyby się wyłącznie z świadczeń socjalnych nie byłoby jej stać na tak stosunkowo wysokie wydatki.

Zwolnienie od kosztów sądowych powinno być przyznawane w sytuacjach wyjątkowych oraz że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na szczególnie trudną sytuację materialną nie mogą ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc powinien zatem w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia środków niezbędnych dla utrzymania dla siebie i rodziny. Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające może zwrócić się o pomoc państwa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 11 października 2019 r. V CZ 70/19).

Należy mieć również na uwadze to, że strona przygotowująca się do procesu sądowego powinna być świadoma wydatków związanych z tym przedsięwzięciem, stąd powinna się do niego przygotować przez poczynienie oszczędności i ograniczenie innych wydatków, które nie są niezbędne. Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Zdaniem Sądu, wnioskodawczynie nie poczyniła żadnych starań, aby choć w części móc ponieść koszty sądowe w sprawie, którą zamierza wytoczyć.

Nadto, wnioskodawczynie złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, co świadczy o gotowości, a przede wszystkim o możliwości ekonomicznej wnioskodawczynie do poniesienia kosztów reprezentacji przez adwokata. Jednocześnie z przedłożonych dokumentów wynikają niespójności, które zostały powyżej przedstawione, dlatego zdaniem Sądu przedmiotowy wniosek jest niewiarygodny i nie zasługuje na

uwzględnienie. Ponadto, Sąd mając na uwadze reprezentację wnioskodawczyni przez profesjonalnego pełnomocnika nie widział podstaw do wzywiania strony do uzupełniania złożonego oświadczenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd postanowił jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)